

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint kizár: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve: Egy évre 10 ft. Negyed évre 5 ft. 50 kr. Fél évre 5 ft. Egy évi előfizetés...

Hirdetési díj: Öt napos kiadásra 5 kr. Nagybírati díj, mint minden más lapnál...

Debreczen, ápr. 30.

(P.) Bécsnek közelebb muszka vendége is volt. Ez nem valami nagy újsg...

Hát Suvaloff Bécsben volt, és Suvaloff Andrásval tanácskozott.

Mi azt hisszük nem alaptalan azon feltevés, hogy a május 3-ki terminus körül forgott a szó, s Suvaloff nem kevesebbet akar kivinni, mint azt, hogy a hatalmasságokat rábírja a berlini szerződés...

Ha ilyen irányú nemzetközi szerződés jönne valaha létre, ugy a szabadság, egyenlőség s testvériség bajnokai végképen elvesztenék lábuk alól a talajt s az önkény és zsarnokságnak sikerülne kiirtani a szabad eszmet s eloltani a világozság fátyláját.

Ha a nemzetközi menedékjog ilyen módon eltörölteték, ha az államok zandzserepre aljastának le magukat ugy a nemzetek szótárából végképen ki kelene törölni az „alkotmány” szót, mert ezen fogalom ugy ellenkezik a tervbe vett egyezményvel, mint tűz a vízzel, mint a cárizmus a népszabadsággal.

Elhiszünk, hogy a fehér csár kül-földre menekült orosz nagyokkal óhajtan megöltetni Szibériát, hogy megfagyassza bennük a szabadság tűzét; elhiszünk, hogy szeretné az egész világot zandárai közé számítani; de azt már egyáltalában nem lehetjük el, hogy legyen állam, mely elég aljas volna arra vállalkozni, hogy a hozzá menekült hazafiakat, a szabadság barátait kiszolgáltatassa akkor, midőn azoknak egyéb bűnök nincsen mint az, hogy a népszabadság istenének oltárán áldoztak.

E feltevés a mily szemtelen, éppen annyira lealázó s bántó, mint az, hogy egy ilyen javaslatot nem lehet szemébe vágni annak, aki azaz előállott.

Kiváncsian várjuk, mire fejlődik a dolog s fenntartjuk magunknak, hogy akkor bővebben taglalhassuk, — hogy mire vezet az, mikor a külügyér mindenáron tetszeni akar Oroszországnak.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Boudoir és cabinet-titkok.

Elbeszélés Vacano Emiltől.

Fordította: Hivessy Jenő.

Szaután gondosan körülnézett az egész szobában. Egyenként előszedte az asztalon heverő könyveket — kizsedte vázákából s megmozgatta a virágokat — hasonlóképp megszagolta s megjellette a szőlfürtöket, melyek egy kis tányérrán feküdtek. Hanem a mit kerestett azt még mindig nem látott megjelni.

Az aggyastán lassan megörbülték az aggyastán gyorsan lángra lobbanva nehéz, fojtó szaggal töltötték be a termet.

Az aggyastán reszkető kezekkel simította végig homlokát, s a leánygöndör arcát, melynek vonásain a borzadály és ámulat kifejezése volt.

— Nos? kérde Miklós reszkető hangon. — Az öreg térdre rogyott az ágy elé, s alig érthetőleg suttogta:

ságot szeretik, a zsarnok önkény elől menekülnek, tartozék kiszolgáltatni minden állam a másikkal.

Azt hisszük, ez fontosabb tárgy mint a bolgár és ruméliai ügy, s hogy ennek kivételére éppen oly hűvel tör a muszka diplomácia mint amannak.

Berlinből — a socialista mozgalmak idejében már tetített lépés e tárgyban, rá akarván az öreg császár dicsőíteni a szomszéd államokra is a socialistikus törekvések megállítására, kiirtására hozott törvényt, melynek egyik ága „szájkosár törvény” név alatt volt nálunk emlegetve. Akkor azonban a jó szándék hajótörést szenvedett.

Most tehát orosz részről tetített meg az indítvány, mert a mint Németországnak socialistái, ugy Oroszországnak nihilistái vannak, ezek pedig az igazi alkotmányosságra s szabadságra törekvésben édes testvérek.

Ha ilyen irányú nemzetközi szerződés jönne valaha létre, ugy a szabadság, egyenlőség s testvériség bajnokai végképen elvesztenék lábuk alól a talajt s az önkény és zsarnokságnak sikerülne kiirtani a szabad eszmet s eloltani a világozság fátyláját.

Ha a nemzetközi menedékjog ilyen módon eltörölteték, ha az államok zandzserepre aljastának le magukat ugy a nemzetek szótárából végképen ki kelene törölni az „alkotmány” szót, mert ezen fogalom ugy ellenkezik a tervbe vett egyezményvel, mint tűz a vízzel, mint a cárizmus a népszabadsággal.

Elhiszünk, hogy a fehér csár kül-földre menekült orosz nagyokkal óhajtan megöltetni Szibériát, hogy megfagyassza bennük a szabadság tűzét; elhiszünk, hogy szeretné az egész világot zandárai közé számítani; de azt már egyáltalában nem lehetjük el, hogy legyen állam, mely elég aljas volna arra vállalkozni, hogy a hozzá menekült hazafiakat, a szabadság barátait kiszolgáltatassa akkor, midőn azoknak egyéb bűnök nincsen mint az, hogy a népszabadság istenének oltárán áldoztak.

E feltevés a mily szemtelen, éppen annyira lealázó s bántó, mint az, hogy egy ilyen javaslatot nem lehet szemébe vágni annak, aki azaz előállott.

Kiváncsian várjuk, mire fejlődik a dolog s fenntartjuk magunknak, hogy akkor bővebben taglalhassuk, — hogy mire vezet az, mikor a külügyér mindenáron tetszeni akar Oroszországnak.

Politikai hírek.

— Kossuth Lajos nagy hazánka, mint az „Egy.” az Olaszországból haza tért Helfy Ignác képviselőtől értesül, kiváló jó egészséggel érrend, s folytonos éber figyelemmel kíséri az ország ügyeit. Kossuth nagy elismeréssel nyilatkozott Helfy előtt azon kitartásáról, melyet a függetlenségi párt a haza jelenlegi szomorú viszonyai között is, a függetlenségi elvek mellett tanusit.

— Szapary gróf pénzügyminiszter Bécsben tudvaleg értekezett több ízben a Rothschild-konzoróriummal. Egyebek között a tiszabiztosági kölcsönre nézve folytatott általános tárgyalásokat, eddig azonban semmire nézve sem állapodtak meg.

— Bulgáriából. A bulgár nemzetgyűlés ülészaka berekesztetett, miután az összes képviselők aláírták az új alkotmányt. Az új nemzetgyűlés holnap nyitnak meg s valószínűleg azonnal hozzá fog a fejedelm-választáshoz. Dondukoff herceg utasítást kapott kijelenteni, hogy a csár az orosz alattvalóknak a jelöltség elfogadását megtiltotta s hogy Battenberg hercegejelölését fogja ajánlani, kinek megválasztása csaknem biztosra van. Mindamellett egy tizedik a fejedelm-választást el akarja halasztani mindaddig, míg Bulgária déli határai teljesen meg nem állapítják. Az angol biztos Waldemar dán herceg jelölését támogatja, míg a többi külföldi biztosok korrekciót s tartózkodó állást foglalnak el.

Jéka és a macskazene.

Debreczen, ápr. 30.

(G.) Amaz általános felháborodás, melyet az élet valódi komédiásának Jókai Mórnak bécsi toszija előidézett, s mely a hazai sajtóban élénk kifejezést nyert, már is megtermette gyűlöletét. A haza regényírójának koszu helyett, tegnapielő a budapesti ifjuság ma csak a zenét akart adni.

Mondanunk sem kell, hogy az ilyen utcai demonstrációk mindig sajnálatosak ugyan, de mindig hű kifejezői a körvélemény itéletének. Egy férfit, kit iró érdemeiért felemelték sőt dícsőittek a nép, — hírvány politikai buk-fencsziért, nemzetellenes agitálásáért, az osztrák magasztaló toszájáért: elítél a nép; igen helyesen.

A vér, a természet nem tagadhatja meg magát. Az árulás, ha álpatriotizmus köpenye alá buvik is — árulás marad. Jókai hova tovább ilyené szándékozik magát minősíteni. Hírbeadt pohárköszöntése oly nagy visszahatást szült a hazában s így a fővárosban is, hogy — mint a budapesti lapok írják — napok óta az ifjuság s polgárság körében szél-tében beszéltek a demonstrációról.

A fiatalág egy része, polgárok stb. jelentek meg a nagy osztrák-magyar romancier ablakai alatt, s éppen midőn a macska-hangtereny első száma lett volna megkezdendő, megjelent a had, mely mindenható Tisza ur híreit tüzben vizben, bajban veszélyben megvédelmek, a rendőrök hű serege, s az összegyűlteket szétozlatlta.

Jókai ur, mint mondják, a színházba menekült a tervezett demonstráció elől, s ott borzasztó órában. De nincs semmi jel — semmi gyanu!

A chemicus ujra az asztalhoz ment, és elővette a papirt, melybe a kártya takarva volt.

— Add ide! kiáltá a csár. Honnan kerültek e kártyák?

— Nem lehet semmi jelt sem észrevenni rajta, válaszolt az.

— Keres s néz körül gondosan!

— De ki bírhatja e méreg titkát? — folytató az, mintegy önmagához beszélve.

— Ki tudhatja kirülem, és... hah... kiáltá egyszerre egy véletlen gondolatlól megragadtatva — Sapiha grófné!

— Sapiha!... a te urnó?

— Igen — suttogá a csár — s mindig jelen volt keverékeim előállításánál, s majdnem oly híres vegyész, mint magam.

— Igen, ugy van — morgogá Miklós — gyilkos csak lengyel lehet. De hát sohsem szünik meg már ez az örült né bünt bünye halmozni? Ennek véget kell már vennem, véget mindenáron!

— Nyugodjék meg felség — tanácslá az agg — egy ital fog készülni, melylől mély álomba sülyed, s holnap autúan — isten segítségével — megkezdem a gyógyítást!

— Jó — mondá a csár kifáradtan karjára dölve. — De nézz ki az előszobába és küld be a katonát, ki téged ide vezetett.

— Az öreg kinyitá az ajtót és eltűnt egy pillanatra, de rögtön visszatért.

— S a szolgák? kérde Miklós.

— Az agg mosolygott: — Alszanak mélyen s felzavarttanul.

— Nagyon jól vagyok megörízve! mondá Miklós sötét mosollyal. Mig alsom maradj nálam — tévé hozzá autúan — ma nem akarok egyedül maradni.

tördelte kezét a macskazene tudatának lidéreznyomása alatt, míg a mellette ülő publikum bizonyosan ugy gondolkodott, hogy most éppen valami nagyobb szabású regény compositióján tőri fejét, melynek czime leend: A letűnt nagyság.

— Miként utazik a csár? F. hó 24-én a csár elhagyta Pétervárt és Livídiába utazott. Az indóhába zárt kocsiában érkezett, melyet 100 emberből álló katonai kíséret követett. Az indóháza minden oldalról be volt kerítve katonaságtól és rendőrségtől s senkinek sem volt szabad bemenni. Minden vasuti állomáson ugyanaz a rendszabályok tetettek, azonkívül pedig az egész utron rövid távolságon egymástól egyes katonasárok voltak felállítva. Azon vonat, mely a császárt megelőzte, telve volt rendőrökkel. Az őrendszabályok oly kiterjedésűek voltak, hogy életbelpitéstük több napot vett igénybe. A katonai kordon az ut mindkét oldalán több mérföldnyire terjedt. Minden ötven ölnyi távolságra famáglya volt felállítva, melyet meggyújtottak éjjel, hogy a csárnak világoson. 24 órával a csár elindulása előtt minden egyéb vasuti forgalom beállítottat és a vágányokhoz közeledés legszigorúbban meg volt tiltva.

— BUDAPESTI HÍREK. — Az iparosok körében vasárnap este mekedvöl előadás volt. Német darabot is játszottak. — Egy péklegény revolverrel felféltte magát. — Linda Berta bécsi udvari balettáncosnő a nemzeti színpadon szerepelt fog. — Majális. A népszínház tagjai a jövő hóban a Rákosi erdőn majális, szándékoznak rendezni. A napja még nincs meghatározva. Dr. Lenhossék József tanár s egyetemi rektor ez év szeptember havában ül meg tanárközlésének 25-dik évfordulóját, mely alkalommal az orvos s gyógyszerészet tan hallgatók nagy orvosiával készülnek megünniesíteni. — Hiányzó pénz. A krisztinavárosi plébánia pénzeiben nagy hiányt fedeztek fel, mely négy ezer fortra rug. A vizsgálat foly.

Kiállítási mozzanatok.

Sz.-Fehérvárról írják: Dacára, hogy a kiállítás elnöke és a felügyelő ritka tevékenységet fejtenek ki, s majd mindenütt ott vannak, hol a ténykedés folyik, már is több kárt tettek a kiállításra küldött tárgyakban, részint a beszállításnál, részint a besomagolásnál. A tárgyak kimosogolása most már folytonos, miután a tényleges rendezés kezdődött vette.

Az iroda jelenlegi helyéről pár nap múlva kiköltözik a kiállítás téren levő irodába, hogy a netáni felvilágosításokat gyorsan megadhassa. Még mindig jelenteknek olyanok, kik a kiállításban résztvenni óhajtanak, de tárgyaik nem fogadtatnak el.

A kiállítás már küldik saját, vagy megbízottai arczképét az irodának, a szabad jegyek kiadása céljából.

Mint a kiállítás irodába érkező levelekből kivehető, a kiállítás — még a távolabb vidékekről is — többnyire személyesen megfogják látogatni a kiállítást.

VIDÉKI HÍREK.

— Pozsonyban polgárok és katonák közt véres verekedés volt, melynek egy polgár esett áldozatul. Ugyanott egy aszembetszót fogtak el. Zsebei voltak elzorzott tárczákkal. Különös tünémeny. Szarvason egy sajtószertü természeti tünémeny adta elő

Az öreg meghajította magát s több apró füvegcséből összeögyeltve elkészítette az enyhítő szert, s egy ezüst tálcáza a csárnak nyújtotta azt.

— Mindenek felett mindazokról, a mit ma hallottál, látál és megtudtal a legmélyebb halgatással légy! szolt a csár azalatt míg az agg az ital készült. — Ha csak egyetlen szót is elejtend, a titok reszeszést örökre elkellene némitanom. Gondolj palotám pinczéire!

Az agg ányujtá a csárnak a eszét ki azt egyhuzamra kiürítette.

— Tehát meg fogsz menteni, öreg! kérde autúan meggyeizzer.

— Igen — válaszolt az biztatólag.

Miklós fejével bólintott, autúan hátra dől és esdesen elaludt.

Csakhamar nehéz, hosszas lélekzés tudatta, hogy mély álomba merült, Minden esdesen volt.

Csak az örök léptei hangzottak fel tonpán és elhaláon, mintha bolnyogó szellemek léptei volnának, a kik sirjukat keresik.

Most felemelkedtem rejtekemből. A szobából mindenáron kikellet jutnom, mert mi helyt a hajnal szürkült a fölfedezést el nem kerülhetem, s akkor pedig vagy halál, vagy örök fogság lesz a sorsom.

De hogyan meneküljek? Ha az ajtóhoz akarok jutni, ugy az öreg előtt kell elhaladnom. Hogy pedig ő is szunynyadjon, azt nem remélhetem. Kénn a regg már szürkül. Az öregnek nem szabad engem látnia. A szürnyű szorongás minden vért szívembe hajtott, — elmém megzavarodott, — kezeim gyorsösen reszkettek.

Lassan közeledtem hátulról az öreg széke felé. — De ebben a pillanatban megörzött léptem alatt a szőnyeg, az öreg felém fordult,

magát a napokban a sas utcazi Kalmár-fél ház udvarán álló gémes kútnál. Ugyanis a kutvize hirtelen szüüült emelkedett, s reá néhány percere egy ölnyi magasságra szökelt föl több-ször egymás után, mely tünémeny révétel, a nagy nyomás következtében a kut összeomlott. Furcsa czim. Egy pozsonyi kereskedő özég Zúrciból egy küldeményt kapott, melyre ez volt írva: „Pozsony, délután, Ungarn.” Szilágyme-gye egyik kúszgében a harangozót tanúsnak választották. Fizetése 10 ft. és egy pár fejleles czizma.

Színházi csarnok.

(I.) 1879. Április 29-én Órley Flóra k. a vendégjátékul adatott „Kisasszony feleségem” czimű 3 felvonásos operette Lecocq-tól. Közönségünk érdeklél vártá ez előadást, olvasván a n-váradi lapokból a t. vendégnek a mult nyáron Váradon szerepléséről a kedves, sőt dicsőró bírlatokat. Órley Flóra (Marjolaine) kezd, s nagyon sok csiszolai világa van magán szegletességében, a mely a kezdőknek színpadon megjelenését oly annyira jellemzi. Hangja az alsó közép és felső rétegekben gyenge de azért szép, esengős és tiszta, ugy hogy — ha folytonos iskolázás által erősbíti és terjedelmesebb teszi azt — kedvezőzé válik közönségünknek. Második sorban kell emlékeznünk a mi kis táncosnőnk Litzemayer Sándor k. Elvilit személyesítette: csinos, erős al hang, ügyes játék és megnyerő alak jellemzik őt s csak arra az egyre figyelmeztetjük jó akardól, hogy mikor operettben játszik ne használja azon úterszerű taglejtéseket, melyekről a táncosnőra ósmerünk. — Szabó Bandi jó Frikkel volt csak egy kissé nagy volt az szerep-hez; de az nem az ő hibája. Szathmáry Árpád regetegül extemporizált. Traversz Foltényi és Lovász jók voltak, valamint a karok és zenekar is.

T. szerkesztő ur!

Alábbi nyilatkozat közlését a „Debreczeni Ellenör” szerkesztője, dacára annak, hogy lovgias készséget lépten-nyomon emlegeti és hogy a támadás lapjában történt, ily alakban megtagadta s azt csak saját tetszésének megfelelően megocsonkítva s átalakítva akarta közölni, mibe azonban alulítottak bele nem egyeztek.

NYILATKOZAT.

A „Debreczeni Ellenör” 82-ik számában gynnásimunk igagatója elég kimélelelenül aszal gyanusított, mintha az általunk közelebb kiadott felvilágosítást nevének ömaga írta vagy rák octroyálta volna. E megfoghatatlan gyanúsításra ugy a maga, mint saját érdekeinkben kijelentjük, hogy ama felvilágosítás szerkesztéséről s annak kiadásáról az ő minden tudta nélkül egyedül mi gondoskodtunk; mindfögra minden eféle gyanúsítást — azt érdemleges értékre szállítván — egyszer s mindenkorra határozottan visszautasítunk.

Debreczen, 1879. ápril 29.

Haraszty Gyula, Dengi János, Ujházy László, Nemesszeghy Kálmán, Gerzsány Antal, Zvér Ferencz,

a róm. kath. gym. tanárai.

UJDONSÁGOK.

* A tiszai armentesítő társaság pár nap óta tartja városunkban rendez évi közgyűlését, melyen folyó ügyek tárgyalatnak. — Szó volt többek között arról is, hogy a belvizek szabályozása s kiöntése iránt a társulat a miniszteriumhoz fog kérvényt benyujtani.

és én előszóvala néztem, miként meresszi reám vértől elfuotott szemeit, s mielőtt csak nygdt is kiálhatott volna, megragadtam torkát mindkét kezemmel, és minden erőmből összehoztam azt. Csak egyet rándult, s autúan meghalt.

Hirtelen visszanyomtam székebe fejtő oldalt lecsüggenve, hogy hullája a guta útjáté fel hasonlítson. Azal siettem az ajtóhoz, fel-emeltem a függönny, az zajtalanul nyilt és sárodott s gyorsan haladtam át a rosszul világitott folyosón.

Nem sokára szobámban valék. Meg voltam mentve!!

Megvöltam mentve, de gyilkossa lettem az öregnek és gyilkosa a csárnak; mert a méreg előhatását egyedül csak az öreg akadályozhatta volna meg.

E gondolát hegyes nyil gyanánt hatolt szívembe s agyam megrázkódott. Azt hittem, hogy megfogok örülni. Végül térdeim rogytam a megrázt előtt és imádkoztam, imádkoztam kétségbeesett szívem egész áthatával.

Három hónap múlva meghalt Miklós; s Sándor lépett a tóra.

Sapiha grófné, két hóval a csár halála előtt elfogatott és meghalt, a mint mondják a fogságban.

Mad. Uchard visszatért Párisba, hol mint „Fiammine” lépett a színpadra.

Sándor tóra lépésének napján a meghalt csár szolgái mind elbocsátattak, miután egy csekély összeggel véglegesen kielégítették volna.

Igy tehát szabad vagyok, szabad!

De ebben a pillanatban megörzött léptem alatt a szőnyeg, az öreg felém fordult,

Advertisement for 'Gazdáknek' (Farmers) by Berger Henrik, offering agricultural services and machinery.

Advertisement for 'RUHA RAKTÁRT' (Clothing Warehouse) by Szedlák József, advertising various types of clothing.

Advertisement for 'Boudoir és cabinet-titkok' (Boudoir and cabinet secrets) by Vacano Emiltől, a collection of stories.

Advertisement for 'Gazdáknek' (Farmers) by Berger Henrik, offering agricultural services and machinery.

Advertisement for 'RUHA RAKTÁRT' (Clothing Warehouse) by Szedlák József, advertising various types of clothing.

Advertisement for 'Boudoir és cabinet-titkok' (Boudoir and cabinet secrets) by Vacano Emiltől, a collection of stories.

